

LAURA TEJADA

L'ORDRE DE LES COSES

comanegra

- TAULA -

Juny.....	11
Juliol.....	71
Onze d'agost	133
L'endemà	155

Al Pep

JUNY

Poc que s'ho pensava, en Pepe, que es passaria la vida eixugant gots amb draps de cotó. Quan es va casar amb la pubilla del bar del Firal tampoc no hi va pensar. Ara fa estona que remena la mateixa copa, s'entreté quan escolta la mainada, que ja no ho són tant, i que demanen cervesa sense parar. Les noies criden més. Tota aquesta primavera al bar i en Pepe se'ls mira com si li haguessin capgirat la jornada. A punt de jubilar-se i s'ha de veure envoltat de jovent tot el dia.

—Pepe! Posam una birra! Sense got, sisplau.

Arrossega la porta de la nevera i treu una mitjana gelada, i una altra, i una altra. Ja fa dies que ha abaixat la temperatura de les neveres, la Dolors. De cervesa calenta no en vendrem ni una, li deia, i es lligava el davantal al darrere amb tant d'encert que li feia sentir l'orgull de ser amb ella des de feia més de quaranta anys. I com n'és de traçuda, la Dolors. Ara se la mira, la seva Dolors, i repeteix el gest d'obrir l'ampolla: busca el cordill que li penja de la cintura, recull l'obridor i doblega la xapa. Pss.

—Aquell de fora és el profe nou de guitarra de l'escola de música. —La Clàudia l'assenyala.— En David em va dir que havia set el profe del tio que toca l'acústica als Manel.

—No hi ha cap acústica als Manel... D'aquí a poc el fareu guitarrista de Queen.

En Quel ho diu i aixeca l'ampolla.

Tots miren el nouvingut, que seu fora al mig del Firal. En Pepe pica amb les ampolles a la taula i se'ls mira arrugant molt els llavis.

—Per si ho voleu saber, xafarders, en David m'ha dit que es diu Pol —diu en Pepe, i pica encara més fort, com a advertència, però ja el coneixen i el deixen fer—. I feu el favor de no assenyalar ningú amb el dit. No us han dit a casa que això no es fa?

—Gràcies, Pepe! —canten tots alhora.

Observen com en Pepe surt amb la safata i li serveix la cervesa a en Pol. Quan va tornant, cap dels joves no el mira a ell, allarguen el coll com les oques per veure com en Pol aboca la cervesa dins una copa gelada i fa una glopada llarga. En Pepe mira la Clàudia des de fora els vidres nets. Podria ser la Rosario, podria ser ella. I se li obre un forat al pit.

—És un xava —diu en Quel amb un deix de menyspreu.

Tots els nois beuen de l'ampolla com si fessin una coreografia. Els gots que no han demanat, i que en Pepe els ha deixat sobre la taula perquè és com s'ha de beure qualsevol cosa, els haurà de rentar de totes maneres, coi de mainada. Els mira abans de donar un cop de porta per avisar que ja és dins.

—Doncs jo el tròbut un tio guai.

La Berta somriu de costat i amb la boca tancada, i les amigues criden i l'empenten.

—Doncs a mi m'agrada més en David —diu la Clàudia amb una veu petita.

Però l'han sentit i tornen els crits i la música que tant agrada a en Pepe. No els ho dirà mai, però no podria viure sense els crits d'aquest jovent. Més que no pas amb els vells de la tarda quan juguen a la botifarra.

A la ràdio sona el senyal de l'hora en punt. Som al pic de la una, la Dolors és a la cuina i la Clàudia seu amb les cames molt encreuades i el colze sobre el genoll. El coll prim de pell blanca i llisa. En Pepe la mira i pensa que com és possible que la vida li faci això, ara. Com pot ser que la noia s'assembli tant a la seva Rosario. Així, envoltada de les companyes d'institut, li sembla una visió estranya. En Pepe la mira i pateix, perquè no s'emboliqui amb un home que la trenqui. S'ajup a remenar unes caixes de cervesa que han quedat darrere la porta, no vol que el descobreixin quan pensa en la Rosario.

—En David és un bon profe, no el canviaré pas l'any que ve —diu la Clàudia, que fa volar els cabells llargs, brillants, com brides que algú invisible tiba i que manen recular el cap endarrere.

A en Pepe li fuig el cap un moment, però lluita per no abandonar-se a uns records que el castiguen. Avui no vol.

I torna a tocar de peus a terra.

Guitarra... Una altra guitarra els faria tocar jo, a aquesta colla. Camina a poc a poc cap a la barra, i mentre desfà el camí que el recupera i el porta al drap d'eixugar copes, revisa que cada taula tingui el servei preparat; els del menú del migdia estan a punt d'arribar. Acaricia la barra per fora amb el drap que li penja del davantal. Des d'allà mira com la Dolors sacseja una paella i tot se li mou. La bata, els cabells rinxolats, el cul i les cuixes. I quin cul!, pensa en Pepe. Gros

com n'hi ha pocs! I llavors es mira les noies. Pardaletes, pensa, les dones no valen res fins que els creix el cul. I somriu. Però mira els braços de la Clàudia, prims, delicats com el fang acabat de coure, i li ve aquella cosa.

—Au va! A tu el que et passa és que et mola en David, per això toques tan malament després de tant de temps i de tanta pasta que t'has polit en classes. —La Mireia acompanya les paraules amb un posat murri.— No estàs pel que has d'estar, marrana!

Riuen i omplen l'espai de música, però en Pepe no perd mai el paper, sempre amb el posat de no estar per hòsties. Arreplega una altra copa.

—Quin cony de gràcia...

—Home, Clàudia, està bo que t'hi cagues, no pots dir que no. —La Fani fa que no amb el cap i vessa la cervesa que du a la mà.

—Això també ho hauré de recollir jo! —els crida en Pepe, encara que sap que no l'escolten; això i la pila de tovallons de paper que deixen per terra i tota la picadura de sobre la taula.

Deixa el got dels pensaments repetits al prestatge empolegat i n'agafa un altre. Quan van enredar-se amb la reforma, ara fa uns deu anys, la dona es va enderiar amb un mirall darrere la barra; que farà més gran el local i les ampolles lluiran més, deia. De seguida van veure el mal invent: era una estona de netejar, aquell llamp de vidre, càgum l'hòstia.

El got ja era sec, però li seguia giravoltant entre les mans i el drap. Si haguessin tingut més fills, algun s'hauria quedat a ajudar-los. La nena necessitava aire, els va dir;

es va instal·lar a Girona i els ho va vendre com si fos la capital del món, que això és molt petit i tot se sap i a mi m'emprenya aquest control, els va dir. Ja fa més de deu anys. La va ventar aquest aire com els ventarà a ells també, guitarres i aire. I els vidres tots a per ell; els gots, les copes, els miralls i els prestatges de les ampolles. Sort en té de la Dolors, amb aquestes cuixes que semblen dos roures. Ella sempre endavant, tot ho arrossega endavant, és una mula, la Dolors. Aquestes noietaes poc que se'n sortiren, amb la feinada de la Dolors. Ara, que la vida ja els ho ensenyarà. A cops. Cops que les portaran fins a l'últim dels seus dies. Cops que acaben amb tot, que t'apaguen els ulls i et deixen a les fosques per sempre més. Ell ho sap prou! Sort en té, de la llum que fa la Dolors i que el torna d'allà on va a parar cada dia. El seu càstig. Ara fa uns mesos que hi va cada dia, ara que es fa vell i podria descansar de tota aquesta pena. Li sap greu els cops que ja han rebut i que rebran, pobra mainada. Amb aquests braços tan prims i les galtes tan rosades.

—Té uns ulls canyeros, i els texans li queden de puta mare! No em faria res rostejar amb ell...

I torna la simfonia dels riures. El riure de les noies, perquè als nois no se'ls sent, han ocupat una altra taula. Per quatre mitjanes, el merder que munten...

—La veritat és que està guai, i és molt jove, no sé si sabeu què vull dir...

Uuuuuuuuuuuuu!, criden les pardales, veus agudes i fresques. Els llavis tibants i la roba cenyida. La pell del coll clara i suau i neta. Els cossos àgils de musculatura forta, el posat atractiu, les ungles noves, les mans delicades. Arreplega una

altra copa. Blens llargs i suaus com els de la Rosario. I en Pepe cau, a poc a poc, al pou de cada dia.

—Jo haig d'anar tirant. —La Berta escura les últimes gotes de l'ampolla.— Algú ve amb mi?

—Jo! Avui tinc classe a les quatre. Amb aquell... —La Clàudia ensenya la llengua entre les dents, es toca el dalt dels llavis i tornen els crits i els xiulets.

Els nois estan distrets. Elles somien homes i ells ni tan sols intenten res, pensa en Pepe. Quan ell va clavar els ulls damunt la Dolors, pobre de qui s'hi acostés! Aquests nanos estan encantats, nosaltres als vint ja érem homes! Ell era un home jove quan va enviudar, un home de vint anys que va trencar la seva dona. Plora i recorda, i ja és allà on la Dolors no li fa llum. Ella no en sap re, d'això. Ni ella ni ningú. Ningú sap res de la seva Rosario.

En Quel és un bon noi, diu la Dolors quan parlen d'aquesta colla. Tots ho són, li diu en Pepe, però estan encantats, tot els passa per davant i res, com si fossin fets de plastilina, són tous aquest jovent. Esclar que es miren en David, les noies! Aquest és un home, amb guitarra i tot! Ell, el Pepe de vint anys, el que encara es deia Antonio, era jove quan es va casar la primera vegada, però se sentia molt més valent que aquests marrecs. Arribats als quinze, setze a tot estirar, ja no hi havia espai per a res més que per comportar-te com un home i pagar-te els gots de vi. I festejar la noia que t'agradava. En Pepe lluita per sortir d'allà, però no pot. Tant se li'n foten en Quel i els altres! Són les noies les que el porten a aquests pensaments de fa tants d'anys... La Clàudia amb el nas afilat de la Rosario l'enfonsa en records ferotges. A ell se li va escapar aquell riu de força, de tant

home com era, la força brutal que porta la mort, la que trenca cossos de pell neta i sedosa.

—La Clàudia es fotrà en un embolic, ja ho veureu. —En Quel ho diu mentre mira com se'n van, les quatre noies vestides iguals, pantalons estrets, samarretes fines.

Dones tendres, pensa en Pepe.

—Què dius, tio! —En Bernat li clava un cop a l'espatlla.— El que passa és que sap que està bona, i fa el burro. Com vols que s'emboliqui amb un tio de cinquanta?

—A algunes els agraden madurets, ja t'ho dic jo. I aquest és dels que empaiten noies. I no en té cinquanta, el meu pare en té cinquanta. I el teu! Encara que sembli que en tinguin setanta...

En Pepe no empaitava la Rosario. Als pobles petits d'allà baix les coses anaven com anaven, i va saber que seria seva des de la primera vegada que li va veure les cuixes. Rentava roba a la pedra del safareig públic, amb la mare ben al costat. Totes les dones refregaven una pastilla de sabó esquerdat sobre la roba blanca i parlaven de la màquina de rentar roba, que anava amb la llum i que algunes havien vist als aparadors de la capital. Al poble no n'hi havia cap. Els ametllers estaven carregats, a punt de recollir, la feinada sota el sol el feia anar a beure aigua a la font abans de tornar cap a casa, i deixava que l'aigua fresca li rellisqués pel clatell i per la cara. I la mirava mentre sentia com l'aigua repicava a la pedra. La faldilla arremangada fins ben amunt, perquè no arrossegues pel terra moll i brut de fang, deia ella. Quines cuixes, pensava en Pepe,

primes i dures. I llavors va somriure. Era preciosa. I el pit li fa un forat gegant i endins que l'empassa fins a l'infern dels no perdonats.

—Pepe, em poses una cola zero, sisplau?

L'Albert treu el cap per la porta i es mira en Pepe, i pensa que fa dies que sembla que no hi és tot. Ara mateix s'estava amb el got a la mà i mirava endavant amb els llavis entreoberts.

—Pepe, tot bé?

—Ara et porto la zero.

L'Albert es relaxa perquè veu que porta la mala llet de sempre i va fins a la taula on en Pol l'espera.

Escopir el fàstic des de fa més de quaranta anys. Sempre per dins, perquè és una condemna amagada que l'envolta sencer sota la primera pell, sempre a punt per sortir. *Todo pasará, Antonio*, li deia la mare. I el pare. I els germans. Tothom. Antonio. Però no passa. Queda encastat com els records, però en un lloc diferent, al davant, al front.

Cada dia cada dia.

Es van casar a la tarda, quan l'empedrat del terra de la plaça suava de tot el dia; les veïnes tiraven galledes d'aigua per esbandir-la i tothom s'havia mudat. Tot era aquella música, la de les velles cantant alegries i la mainada recollint anissos de sobre les taules parades. Feia olor de dia de festa a cada portal. La Rosario tan bonica, emmidonada i blanca com la porcellana. El seu pare, l'Alfonso, la duia de braç, com si portés tot el cristall del món penjat de les seves mans, delicada i serena. En Pepe recorda com li pujava per

les cames l'onada fresca de l'amor pur, l'admiració, l'alegria, l'orgull, la pau, l'excitació. I el desig de la possessió, aquest també, retingut tant de temps com marcaven el costum i les bones maneres. Ella s'ho valia. L'Alfonso la va voler de blanc, *mi hija preciosa tiene que brillar como el jazmín bañado de rocío*. Tant era que el tiet hagués mort feia poc, ella només podia portar el blanc. Les taules els van rebre carregades de menjar i bon beure, d'homes i dones alegres, crits i cants de celebració. Els envoltaven vestits esquitxats de colors, i les gallardes i les bombetes farcién la plaça. És el millor dia de la meva vida, pensava el nuvi, i fermava la noia per la cintura, i ella es deixava fer. Ella es deixava fer, i jo no parava de beure.

En Pepe surt al Firal, pica amb l'ampolla de zero sobre la taula, recull el cordill de l'obridor. Pss.

—Mira, aquí l'única cosa que has de saber és que això és petit i tot se sap —li diu l'Albert a en Pol—. I no és un tòpic, t'ho asseguro. Si vas de putes, l'endemà ho sap fins la filla de la fornera.

L'Albert treu quatre monedes de la butxaca dels texans i pica amb elles el sobre de la taula d'alumini. En Pol fa que sí amb el cap. De putes. En Pepe recorda que l'hi va portar el *tío Fermín*, a la capital. Estava cagat, però pensava que no se li notava, fins que van presentar-li aquella dona de pits immensos, la que el va ensenyar i li va explicar què s'havia de fer amb una dona. *Con fuerza, chaval, a las mujeres nos gustan los hombres que nos agarran bien, bien agarrás nos gusta*. La Rosario. La Rosario tenia els malucs estrets, on vas a parar.

Ho va veure quan va entrar a l'habitació amb la camisola de cotó fins als peus. Semblava que fos buida. Ni pits no tenia. I ell havia begut. El llit per estrenar, amb els llençols blancs carregats de puntes que ella havia cosit cada una de les nits de la seva curta existència, per fer gros un aixovar que no rentaria mai, ni a la pedra del safareig amb la faldilla arremangada ni amb la rentadora elèctrica. La seva nineta, seva tota, somreia confiada davant la porta. Ho recorda poc, el vi l'havia deixat en aquell estat deplorable; el vi i els amics. Era el primer que es casava, el primer que s'allitava amb una dona per a ell sol. Ben seva, la Rosarito. Bon vi, molt vi, i els amics corejant sota el balcó i picant ves a saber amb què, i ell vinga picar aquelles natges. Ella es va deixar fer i ell va embogir, el ritme frenètic dels càntics, l'excitació del poder. *Bien agarrás, nos gusta*. I quan arribava al cim del món, el món que era tot seu, ella va deixar de respirar. L'Antonio només sentia una força que li sortia d'enlloc, però que el va prendre per dins com no li havia passat mai, i el va impulsar fins a no veure-hi. Va agafar-la pels cabells, llargs i suaus, com es fa amb la crinera dels cavalls. *No has sido tú, Antonio*, li repetia el metge. Mort blanca, la mort blanca havia set.

—En David sembla un bon tio. Amb el que em paga podré viure, però m'agradaria trobar alguna cosa més. Espero tenir molts alumnes al setembre. —En Pol mira en Pepe palplantat davant seu. El mira perquè veu que té la vista perduda i la mà enlaire.

En Pepe sap que ha de tornar a la barra. Li demana al cos que camini. No pot tancar la boca, la té plena de fulles mortes, de llot, de pena. Abaixa la mà i camina sense saber ben bé on trepitja.

L'Albert es mira en Pepe, com torna amb pas insegur fins al bar.

—La sort és que no hi ha escoles de música a prop, mitja comarca ha de venir aquí. I en David... És un paio curiós. És més gran del que sembla, és d'aquells a qui els agrada treballar amb gent jove, ja m'entens. No vol deixar de ser jove...

A en David li pot passar el mateix, pensa en Pepe: aquesta pena. Passa el drap que li penja del davantal pel cantó rom de la barra. No puc deixar que trenqui la Clàudia, no l'hi deixaré fer. Perquè a ell també li pot passar això, això de plorar per dins fins a l'últim alè de vida, com una condemna. Tomba cap al darrere de la barra. Haig de parlar amb ell, ho hauria de fer.

—Pepe, vaig a ca la Marga, a veure si ja té les barres. —La Dolors mira el seu marit i veu que no l'escolta. — Pepe!

—Mana.

—Vaig a buscar el pa a ca la Marga i a demanar hora al CAP, que tens moltes absències, Pepe, i no em diguis que no!

La Dolors fa cap a la porta i es va traient el davantal. El deixa a sobre les caixes de cervesa que hi ha en un costat i es gira a mirar-se'l.

—Etic despistat, dona. Res més.

—Pepe, ens poses cinc mitjanes?

La Dolors camina el tros del Firal, mira a terra. Rumia sobre això que li passa a en Pepe, sobre l'absència que tantes vegades l'ocupa i l'obsessió per la nena de la Joana i en

Lluís. Potser sí que s'està fent vell... Sent el campanar de Sant Esteve tocar a l'esquena.

La Marga també sent els quarts del campanar de Sant Esteve. Un quart de dues i encara escriu els encàrrecs del cap de setmana. Si no s'espavila, l'Enric li dirà que s'enfarini les mans i cogui tot el pa del cap de setmana ella sola. L'hereu. Sort en tinc de tenir-lo, el meu germà, ben sola estaria ara. Vint de pagès de mig, deu pans de fajol, vint-i-cinc tortells. Escriu amb una lletra lligada impecable; la mare li deia que era una de les dues coses que necessitava per viure, fer bona lletra i creure el marit. Trenta-dos rodons de quilo. De marit, no en tenia. I de tan bona lletra que feia, no trobava mai el moment de tancar el forn, i tots a pondre ous que ja m'ha passat l'edat de jubilar-me i n'estic fins més amunt de sentir tantes bajanades!

La porta fa dringar la campaneta. La Carme aguanta la porta per deixar entrar la Caterineta, que la segueix amb el bastó a la mà i una bossa de roba de les que regalava l'ajuntament durant la campanya de les bosses de plàstic. Ben arran del bastó de la vella, camina la Trufa, la gossa que no aixeca un pam de terra i que li fa d'ombra. La Trufa s'espera a la porta com fa cada dia que la Caterineta va a buscar el pa, abaixa les parpelles al sol del migdia i ignora tothom que la saluda. Les dues dones seuen a les cadires de fòrmica, que ja són picades de rovell. Han de venir ara, pensa la Marga, el forn buit l'última hora i mitja, i ara se'ls acut de venir a fer-la ballar. Ben soles estan, aquest parell. I ben velles.